



# Lo Somentent

CRONICA

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

REUS, Diumenge 31 d' Agost de 1902.

ANY XVII

NUM. 4369

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

Reus, un mes.	Ptas. 1'25
En provincias, trimestre	4'00
Extranger y Ultramar.	8'00
Anuncis, á preus convencionales	

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals Oficinas d'aquesta ciutat y de fora.  
A Barcelona: Kiosco de Calaf Rambla de las Flores.  
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

**TRIPLE AYGUA NAF SERRA** (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre.  
Es de un agradable sabor y delicat perfúm.

**FARMACIA SERRA-DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESpanya**

## GUANOS

**FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO**

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos  
Especial pera vinyas á 13 pts.

Lo propietari que vulla conseguir bonas cullitas que prohibos juanos dels senyors

**MASSO Y FERRANDO**  
REUS

## GRAN HOTEL-RESTAURANT SUIS

(Avans Louvre.) Lo més modern de Barcelona, dirigit per

**MR. PAUL FARRENY**

ex-majordom de varis grans hotels de Fransa  
Aquest Hotel, completament reformat, renneix tota l'elegancia y comoditat conegudas fins lo dia. Timbrés electrichs; Perruquer, á casa; Intèrpretes; Cuartos de bany; Cotxes á la arribada de trens y vapors; Saló de lectura y piano; Teléfono 1974; Cuartos de dutxas; Excelent cuyna Espanyola y Francesa á càrrech d'un dels millors Chefs de la Capital.  
**PLASSA DEL ANGEL, 10. BARCELONA**  
Sucursals: á Parragona: Fonda de Madrid y á Girona: Hotel Peninsular.

## AIXAROP DE HIPOFOSFITS

## CLIMENT

### LA LLEGÍTIMA MARCA "SALUD"

Senyora Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meya clínica la Sra. D.<sup>a</sup> N. N. afecta de Cloro-anèmia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l'**Aixarop Climent marca "SALUD"**, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y se li regularisaren las reglas.  
—Dr. Letamendi.  
Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escrófula crònica. Cansat d'usar sens cap resultat cuantas emulsións y reconstituyens se preconiçizan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfits Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Llorca.  
Exigeixis lo llegendim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expèn altre del mateix nom.

en los tals jardins retrunyiren elogis de la "cultu y laboriosa", capital de Catalunya. Pero alló no més fou lo comensament, y l' darrer diumenge's desenrollá per complet l' acció de la comedia.  
No vull ofendre á ningú, y no citaré cap nom. Empró crech que no exagero calificant de comedia l' acte de que parlo, per cuan, si no menti la ven pública, lo mateix qu' are ha iniciat aquest moviment artificial pera que s' así á Barcelona la suspensió de garantias, al arripar aquí el primer cop los diputats catalanistas feya repartir pels carrers y á l'estació, ab lo sant designi qu' es de snposar, la lletra de l' himne "Los Segadors". Aquest senyor, qu' acomparyá an en Dato á Catalunya se degué sentir, corprés d' entusiasme ca-

LOT  
LOT  
LOT  
LOT  
LOT  
LOT  
LOT

## AMARCH LOT TONICH

### APERITIVO CORROBORANT-FEBRIFUGO

THE COSMO S. EN C. Y. DE C. EN P. BARCELONA

Los d'aquest TONICH ejerceix una acció estimulant sobre l' aparato gastro-intestinal aumenta l' apetit y facilita la digestió. La nausea, vomit, los vahidos, lo mareig paran casi semp e prenent una ó dos copes tas d' aquest tónich. En las localitats pantanosas, ahont existeix lo paludisme, es indispensable son'ns, donchs es febrífugo, com justament ho declaran molts Metjes célebres, que l' han indicat y segneixen indicantlo com medi efícaç pera precaveres de las calenturas.  
Pendre una ó dugas copetas d' aquest tónich á diari, vol dir cuidar ab esmero la propia salut.  
Se pren ab aygua, sífo ó pur: avans de menjar com aperitiv, després com digestiv.

AGENT GENERAL EN REUS, JOSEPH MARTORELL S. en C.-Carrer Monterols número 30.

## BETZINA DALMAU

Aquesta nova essencia de extraordinarias proporcions disolvents de la grassa, no te ri val en cap dels preparats que fins al dia s' hao vingut empleant pera treure las tacas, no sols de la roba, panyos de billar, tapisos, halajas de totas classes etc., etc., sino de veluts, sedas, sombreros de feltre y en especial pera "ls guants".  
Sa química composició fa que siga mes volátil que l' eter y que desapareixi la taca ins gradable de tots sos similars.

DE VENTA EN LAS DROGUERIAS Y FARMACIAS  
AL ENGRÓS: Magatzem de drogas y productes quimich farmacéutichs de **M. Dalmau Oliveres**  
PASSEIG DE LA INDUSTRIA, LLETRA B. BARCELONA

## DESDE MADRID

(De nost're redactor corresponsal)

Barcelona for ever.—Mes ensopegadas.  
La clásica tradicional aclamació dels inglesos ve al bech de la ploma cuan penso en lo que, según m' han dit y he llegit, oocorre en lo meeting dels Jardins del Buen Regué en lo meeting de diumenge. Ja d' are en endevant mereixerá ben bé aquell hoch la preferencia per las funciones de desagrayis y 'ls actes solemnes de la pública indignació de pa sucat ab oli.  
En efecte, allí tingué en Genérfas lo consol de sentir paramas confortants, després de la llicada rebuda á Barcelona. Y já á las horas

REPRESENTAT PER AQUESTA PLASSA: PERE PUJOL

talá, y l' ha covat fins are, en que l' estat anormal de Barcelona ha sigut causa de que 's desbordés l' entusiasme, convoqués lo famós meeting, y 's sentiren embolicats ab los dicteris més terribles contra 'l govern, mots encomiástichs, hiperbólicament encomiástichs ne diuhen, de la ciutat comtal.

Bo es qu' hi haja a Madrid qu' no sent catalá, 's recordi de lo qu' interessa a Catalunya; pero es precis també fer obrir los ulls als qui, de bona fe, podrien creure que 'ls viscas a la nostra terra, proferits en la funció del Buen Retiro, son fills de la desinteresada intenció de favorir lo progrés y engrandiment de casa nostra.

Aquí no s' ha equivocat ningú respecte d' aquest punt, y ha estat unánim l' impressió de que los inventors del meeting, y autors de circulars profusament escampadas, y reculidors d' adhesions, sols cercavan un colossal reclam per lluis personas y, tot lo mes, crear dificultats als governants actuals.

Aquest ho repetesch—ha sigut lo criteri de que tinch noticia, y no 'n podia ser d' altre. Lo mateix catadràtic vingut de Barcelona a perorar en lo famós meeting, quin-s mostrás ha dat de fervent amor a Catalunya, ell que lo es catalá, desde 'l lloch qu' ocupa com a regidor de l' Ajuntament barceloní? ¿Per qué ningú s' ha recordat de las altras provincias catalanas, també perjudicadas per la suspensió de garantias?

D' aqueixos entusiasmes convencionals pot dirse ab rahó sobrera que no fan ni fuman. Lo primer de no ferne cas es lo govern, y la regió que sembla que 's vol afavorir no triga a conèixer los fonaments d' aquest aparent afecte tan sobtat, y gira incrédula l' espatlla, y segueix son camí, ben segura de que, si no 's salva ella mateixa, no la salvarán aquestos pseudo redentors que cridan, promouhen meetings, y a la primera protesta catalana surten ab la cansó dels cuatro locos de la hidra.

Es un no acabar l' enfilall de disgustos qu' han sortit del viatge d' Alfons XIII per las provincias del Nort. Un dels més serios es, sens dubte, lo del fort de Sant Cristófol, a Pamplona. Los «noys» de la premsa foren allí las victimas y, donchs qu' ells mateixos han sigut los encarregats de ferho saber, no cal dir que la nova ha estat divulgada urbi et orbi ab la major llestesa y elocuencia.

Ab tal motiu, es a dir, ab motiu del fet ocorregut dins d' aquell fort navarro, penso qu' es ben difícil lligar caps en certas ocasions. Me recordo ben bé—y no fa pas tan temps d' aixó—que poch avans de presidir los Consells de ministres,—preguntá 'l rey als consellers de la corona l' objecte de cert sumari o resum de cuestiones en lo Consell tractadas y resoltas, y en sabent qu' era la nota que s' entregava als periodistas, hi estampá sa firma com penyora material d' estimació y afecte. Me recordo també que 'ls periodistas, agrahits, volgueren conservar lo document y l' arxivaren en l' Associació de la Premsa, pera que perpétuament constés l' apreç que 'l monarca feya dels redactors de diaris y escampadors de noticias.

Tres mesos han passat y, si es cert lo que 's conta, per sa propia iniciativa, aquell mateix rey ha fet sortir del fort de Sant Cristófol als periodistas qu' hi entraren degudament autorisats pel ministre de la Guerra. ¿Es l' afront pel ministre? ¿Ho es pels periodistas? Per lo que jo vull fer avinent als llegidors m' es del tot igual: sia com vulga, l' acte demostra que 'l rey té voluntat propia, y no sempre 's guia per las indicacions de certas conveniencias.

¿Indica aixó qu' es avuy possible un govern personal y la reproducció de las tristament famosas «camarillas»? Crech que nó, mes crech aixís mateix que, si 's confirma en bon sentit aquesta qualitat del sobirà, es de ber dels catalans que vetllan per l' interés suprem, vital, de Catalunya, acostarse al fill com s' acostaren al pare disset anys enrera, ferli veure la veritat, y ab tan respecte com

energia, demanar qu' aquella voluntat la posi al servey del bé y de la justicia, permetent senzillament que a la nostra terra 's compleixi una lley tan natural com la de que 'l poble 's desenrotlli en la forma apropiada al seu modo de ser y a sas condicions etnográficas, geográficas y históricas.

Crech qu' aquell dever se complirà, y més d' una vegada he sospitat si será per aixó, perque també ho creuhen los qui manan, que segueix l' estat anormal a Catalunya y que 'ls ministres, bo y regoneguent com deuen la promesa feta pel monarca, van dant allargos al viatge del rey a Barcelona.

Son tantas las ensopegadas del present qu' en veritat, avans d' empendren un altre, caldrá que 's senyin los ministres, y... ¿qui sab si están buscant l' aygua beneyta?

B. SANTOS.

28 Agost.

### JOCOS FLORALS DE FALSET

Composicions rebudas

(Acabament)

- Número 60. Nocturn. L. Amor.—61. Sursum. L. \*.—62. Joyas arquitectónicas. L. De millor temps.—63. La Patria. L. Una patria sola, etc.—64. Primavera sense fi. L. A la meva esposa.—65. Patria, Amor y Fé. Lema Soch tan petit, etc.—66. Lo jornalier. L. Ni 'l sol m' aclapara, etc.—67. Aubada. L. Dorm, dorm.—68. Consol. L. A la mare.—69. Les flors del men jardí. L. Fides, Amor et Patria.—70. Los falsetans. L. Agost 1714.—71. Divus Mecenas. L. Tragedia vella.—72. A ma filla. L. Josefina!—73. El sagell de Catalunya. L. Treball.—74. Los xichs de Falset. Sense lema.—75. Croquis. L. Montanya avall.—76. En lo dia de la Assumpció. L. Falset per Maria.—77. Lo centralisme. L. L' Estat soch jo.—78. Lo capdill de la ignocencia. Lema Ramón Berenguer III.—79. Per la festa de Corpus. L. Non nobis, etc.—80. Resignació. L. Exemple.—81. Tochs de patria. Lema Cansons noves.—82. Plor de nina. L. Traïdor.—83. Estudi històric crítich, etc. Lema La Corona d' Aragó, lliure, etc.—84. Concepte de patria, etc. L. Ordre y amor.—85. Lo treball y l' estalvi. L. Si ets vell... etc.—86. La llar catalana. L. S6 un trovador jo, Regina.—87. Den vos salve, Reina y Mare. Lema Mites fac et castos.—88. A la lluna. Lema Real astre de la nit.—89. De Catalunya. L. Patria meva.—90. A Catalunya. L. Ma patria per aimarte... etc.—91. La poesia de montanya. L. Magestat.—92. Cansons. Lema Els arbres.—93. Ause ts. L. Qué volen!... etc.—94. La cansó de la sembra. L. Qui no sembra... etc.—95. Exordi. L. El treball y l' estalvi.—96. Los segadors. L. Pel juny.—97. Brindis. L. Brindem, brindem.—98. Falset. L. Gloria, gloria!—99. La gran patria. Lema Del progrés en general... etc.—100. La festa major. L. Bon recort.—101. Lo Foch de Prades. L. Amunt.—102. L' aubada. L. Somni.—103. Chor d' àngels. L. Celestial.—104. Brindis. L. Los vasos rellenos, etc.—105. Estudi sobre la filoxera vestatriz. L. La vinya, etc.—106. Opuscul històric sobre la vila de Falset. L. Patria.—107. Lo problema social ¿pot resoldres dintre lo programa regionalista? L. Regeneració.—108. La foïna. L. De ma terra.—109. La por. L. Qu' es lletja!—110. Lo catalanisme y la qüestió social. Lema Treball y amor.—111. Lo bresol. La nonnon.—112. Lo cant del auell. L. Refilant.—113. La vinya. L. Priorat.—114. Cap-vespre. L. Foscuria.—115. Lo remor de l' arbedra. L. Poesia.—116. Los Cortoixos de Scala-Dei. L. Labor, prima, virtus.—117. Mariaesca. L. Boga, boga.—118. Doctrina sociològica del regionalisme. L. Diligete omnes, etc.—119. A la Assumpció de la Verge. L. ¡Oh, Maria!—120. Lo centralisme y sos mals. Lema Via fora.—121. En Ferrán II d' Aragó y Na Isabel I de Castella. L. Tanto monta.—122. Lo Castell de Cirrana. L. Historia.—123. Ressurrexit! L. Patria meva.—124. Calvari d' amor. L. Jo me n' hi pujo.—125. Re-

lació històrica de la vinguda, estada y fugida dels frares de Cartoixa al Priorat. L. Veni, vidi, vici.—126. La mort del auell. L. Natura.—127. Alguns datos històrics sobre la vila de Falset. L. Patria.

Quedan fora de concurs, per no venir ab los requisits que 's fixan en el Cartell, los següents treballs:

Los pescadors.—La veu del sigle.—Historia de Falset, sas costums y antigües llibertats.—Niu d' amor.

Falset 17 d' Agost de 1902.—Pel Jurat calificador, Miquel Laporta, president; Joseph Anguera, secretari.

### LAS REFORMAS D' AGRICULTURA

Lo senyor Suarez Inclán se proposa portar tot seguit a la Gaceta aquella part dels seus projectes de reorganización a que no s' ha oposat lo Consell d' Estat y las demés disposicions a las que l' informe de l' alt cos consultiu no alcanza, per ser de la facultad del ministre.

Las reformas principals consisteixen en la creació de la Secció de Industrias, l' examen pera l' ascens dels empleats fins a la categoria de quèfes de Negociat y la inspecció dels fondos del material en totas las dependencias, axis centrals com provincials.

Respecte de aquest últim extrém diu lo ministre que cal fer una aclaració. No s' proposa centralisar, com s' ha dit, los serveys, sinó evitar los abusos y corruptelas a que 's presentan per la seva naturalesa.

Al efecte, todas las dependencias disposaran, com fins ara, de la cantitat que tinguin consignada, però abans de finir cada trimestre deurán enviar a la aprovació del ministre un presupost detallat de lo que calculin necessitar en aquell període de temps, y en los 15 primers dias de cada trimestre tindrán que justificar degudament las cantitats gastadas.

### Secció oficial

#### REGISTRE CIVIL

del dia 30 d' Agost 1902.

- Naciments
- Antonia Martra Nolla. — Carne Nogués Vallés.
- Matrimonis
- Defuncions

### “LLIGA CATALANISTA”

AVIS  
L' exposició de tarjetas postals organizada per aquesta “Lliga” se podrà visitar tots los dias de dotze a una del mitjdia y de vuit a den del vespre.

Reus 25 de Juliol de 1902.—P. A. de C. D. Lo Secretari, Adren Anguera.

### SECCIO METEOROLOGICA

OBSERVACIONS  
del dia 30 d' Agost de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Baròmetre aneroid	Gran d' humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas	Estat del Cel
9	752	69			Ras
15	753	61		6	Ras

Horas d' observació	TEMPERATURAS			DIRECCIÓ	VEN	NUVOLS
	Máxim	Minim	Ter. tip.			
9	Sol 33	15	24	O.	cirr	0'1
15	Som 28		27	S.E.	C.y.N.	0'5

### Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Ramón  
Sant de demá.—S. Gil.  
Surt lo SOL a las 5 h. y 25 m. y 's pon a

las 6 h. 35 m.; surt la LLUNA a las 3 h. 22 m. y 's pon a las 5 h. 15 m.

### MERCATS

Dilluns de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espuga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espuga de Francolí.

### CRONICA

Nos creyam que al Diario de Reus li havla passat la frenetiquesa y teniam motius de creureho, perque al nostre sòlt referent al carrer de Monterols hi respongué com una persona decent y com a un bon fill de Reus, però confessem que fins en aixó nos haviam enganyat.

L' article que ahir nos dirigeix ab motiu de la cüestió dels gegants es dels que s' han de despreciar cuan no 's vol entaular disputas de bugadera y nosaltres no 'n volem de rahons d' aqueixas, per motius que 'ns tindria d' agrahir l' X. del Diario y perque nostra serietat nos ho priva.

No obstant, esperi que fem altra feyna més important que la de ocupar nos del Diario que 'ls insults ja 'ls hi farem menjar, y allavors li probarem fins a quin dia hem tingut judici, senyor X.

Y no 'ns allarguem més perque los insults no 'ls hem tingut may per arguments que convencin a la opinió y sempre 'ns hem rigut de qui es tant ignocent que aixís se cregui vençer en una polèmica.

Ahir era objecte de las mes duras censuras lo fet denunciat en la sessió darrera de haver mort un home al Hospital sense asistencia mèdica, essent lo segon cas que tenim de lamentar en aquesta ciutat.

Es un fet aquest que las personas qu' estiman una mica lo bon nom de nostra ciutat totas l' haurán ja calificat com mereix.

Tothom convé ab nosaltres que aquest fet no pot quedar impune, que se hi ha de fer llum y exigir responsabilitats a qui 'n siga culpable y que 's deu donar una satisfacció pública y evitar que 's repeteixi per tercera vegala.

Mentres aixó no 's fassi, geom han de demanar l' ingrés al Hospital los malalts pobres, si pensarán que 'ls han de deixar morir com ha succehit ab los altres? Preferirán morir-se en un recó de sa humil habitació, y farian molt be.

En lo cas que 'ns ocupa, los metjes se negaren a firmar la papeleta de defunció per no haver assistit al malalt, y aixís emplenren en lo seu deber, y sense aquest requisit, lo senyor Jutje 's negá a ferli donar sepultura.

Los encarregats de vetllar pel bon nom de Reus y sa administració a quins se puga titllar, deurian cuidar-se més d' aquestas cosas que de la rastrera política de caciquisme y aixís evitar abusos y escandols de totas maneres.

En vista del éxit que ha alcansat l' exposició de tarjetas postals organizada per la “Lliga Catalanista” d' aquesta ciutat, per lo próxim hivern prepara la esmentada institució una exposició de productes de las industrias artísticas locals de las que n' hi han tantas en aquesta ciutat. Per aquest objecte s' han fet alguns passos trobant en totas parts una acullida que ha encoratjat a la Societat catalanista a empendrer aquest concurs que donará idea de l' estat en que 's troban las arts industrials en aquesta ciutat.

Pera realisar aquesta exposició s' están planejant las bases ordenant en grupus las industrias y preparant las respectivias comissions. No cal dir que desitjaren se veji l' exposició coronada pel millor éxit.

Lo Diario de Reus y Las Circunstancias, en son número d' ans d' ahir diuhen que al ca-

rrer de **Monterols** se promogué un esvalot entre militars y paysans.

Aviat han olvidat lo **nom** del carrer de **Monterols**.

Y apropòsit del carrer de **Monterols**, copiem lo següent sult del **Semanario Catòlico**, que també prova el **excelente efecto causado al vecindario el acuerdo del Ayuntamiento de cambiar lo nom**, de que **ns** parlavan dias enrera. **Las Circunstancias y lo Diario de Reus**, ab motiu de la comunicació de la Secció artística del «Centro de Lectura».

Din aixís: «**Laudable campaña**.—Con mucho gusto hemos visto la que ha emprendido nuestro apreciado colega **Lo SOMATENT**, contra el acuerdo del Ayuntamiento de Reus, recientemente tomado, de cambiar los nombres de las calles de **Monterols** y **Cementerio Viejo**, por el de los pintores **Mariano Fortuny** y **Baldomero Galofre**, respectivamente.

«Esto no quiere decir que pretendamos censurar que se conmemore el nombre de ilustres reusenses, pero si censuramos que para esto se cambien nombres de calles y plazas de Reus, acarreado con ello muchísimos perjuicios al comercio reusense; inútil es que se pretenda también luchar con la tradición y la historia, que son le madre de nuestros usos y costumbres y cuyas costumbres y usos no pueden borrar lo que no borra ni la acción demoledora de los tiempos.

«En diversas ocasiones el **Semanario** ha dicho esto mismo; y ahora, que surge de nuevo la cuestión del cambio de los nombres de las calles de Reus, no puede menos que aplaudir y adherirse a cuanto a dicho **Lo SOMATENT**, esperando que el Ayuntamiento no desoír la voz de buena parte de la prensa reusense, así como también la de los vecinos de las calles que se quieren bautizar de nuevo.»

Nostre particular amic en **Francisco March** ha sigut nomenat representant, per la venta en nostra provincia, del tan renomnat **Elisir Sàiz de Carlos** que tant bons resultats dona pera la cura de las enfermetats del estémach.

Segons hem vist anunciat ab las dos extraordinarias funcions que **s** donarán avuy tarde y nit en lo «Teatre Circo» se despedirà de nostre públich la notable companyia de varietats que hi venia actuant y que tant aplaudida ha sigut.

Es de creure que avuy lo «Teatre Circo» **s** venrà ple a vessar ja que **s** tracta de la despedida de dita companyia.

Aquesta nit tindrà lloch en la «Cerveceria Oriental» instalada en lo passeig de **Mata** lo corresponent concert de cant, armonium y piano.

Dada la amenitat del siti no cal dubtar se venrà concurriríssim com en las anteriors aquell establiment.

Lo programa será compost per las pessas següents:

- «Manolo» vals (Valdteufel).
- «La muerte de amara romana» (Planas).
- «El Juramento» romana (Gaztambide).
- «Un ballo in maschera» (Verdi).
- «La Tempesta» monolech (Chapi).
- «El diablo en el poder» romana (Barbieri).
- «La Dolores» jota (Bretón).

Al apuntar los noms dels senyors regidors que en la darrera sessió votaren l'añada dels gegants a **Barcelona** sense ferhi cap gasto, hi aparegué lo del senyor **Olivé**, en lloch del senyor **Vañcorba**.

Consti aixís: Comprenent la rahó que **ns** assistia al fer constar en un solt d'avans d'ahir l'estat pessim en que **s** troba lo carrer Major, hem vist que **s** ha fet posar una corda a las entradas del nomenat carrer pera impedir que hi passin vehiculs.

Son en bastanta cantitat las olivas que **s** aizinan en la comarca olivera de Catalunya, frontera a la provincia de **Castelló**. Es probable que las pluhas últimas hagin aumentat lo mal.

S'ha publicat la edició octava de **La Atlántida**, de mossen **Cinto Verdagué**, avuy propietat de don **Amadeo Guri**. Per consums se recandaren en lo dia d'ahir pessetas 2738'83.

**Després de la cura y pago**  
Es cosa cómoda pera tots y assegura als malalts la tant desitjada salud. Pera més detalls lleigeixis a la 4.<sup>a</sup> plana «Milagrosos confits ó Inyecciones anti-venéreo y Roob anti-sifilítico **COSTANZI**»

**D. MANEL DE PEÑARRUBIA**  
Procurador dels Tribunals  
Ha trasladat son despàtx a la **Rambla de Sant Joan, número 30-3er. TARRAGONA**

**La Palma**  
A petició de varis socis la Junta de Govern d'aquesta Societat en sessió del 27 d'Agost prop passat, donará entrada lliure a tots los que desitjin ingressar com a socis de la mateixa durant lo present mes.

Reus 1 Setembre de 1902.—P. O. de la J. de G. Lo Secretari de torn, **Ramón Soterra**.

**Secció comercial**

**CAMBIS CORRENTS**  
en lo dia d'ahir, donats per la Junta Sindical del Colégi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

	Ops.	Diner	Paper
Londres 90 dñ	—	34'—	—
« 6j	—	—	—
« 8 dñ	—	—	—
« vista	—	—	34'45
Paris 90 dñ	—	—	—
« 8 dñ	—	—	—
« vista	—	—	36'60
Marsella 90 dñ	—	—	—
« 8 dñ	—	—	—
« vista	—	—	—
Perpignan 90 dñ	—	—	—
« 8 dñ	—	—	—
« vista	—	—	—
Hamburgo 90 dñ	—	—	—
« 8 dñ	—	—	—

Valors locals. Diner. Paper. Oper.

Gas Reusense. 600  
Industrial Farinera. 650  
Banch de Reus de Descomptes y Prestams. 715

Manufacturera de Coton. 130  
C. Reusense de Trans. 30  
C. Reusense de Trans. privilegiadas 5 per 100. 500

Electra Reusense. 470  
Manicomio de Reus.

**J. MARSANS ROF Y FILLS**  
REPRESENTANT, **F. CABRÉ GONZALEZ**  
Carrer Santa Agna, 19.

Cotisiació a **Barcelona** a las 16 d'ahir

Interior	72'60	BARCELONA
Amortisable 5 p	92'92	Francs 36'70
Colonial	—	Lliras 34'43
Mercantil	—	MADRID
Norts	53'80	Interior 72'72
Alicants	87'—	Francs 36'60
Ofenses	28'70	PARIS
Obs. Fransa 2 1/2	—	Exterior 83'45
Id. Almansa 5 0/10	—	Norts 189'
Id. Id. aye	—	Alicants 305'

Descomp'e de enchs.—Anticipo per titols.

Compra y venta al contat y a plassas de tota classe de valors espanyols ó extrangers.—Comprobació y gestió de son cobros cas de sortir premiats dels titols amortisables favorescut en los sorteixos ab primerer.—Suscripció a totas las emisiones é informes sobre la oportunitat y conveniència de suscriures.—Contas corrents ab interés.—Compra de monedas d'or y bitllets detots los paisos.—Giros sobre las principals plassas.—Operacions de Bolsa.

**BOLSI DE REUS**  
Carrer **Monterols**, 27

Cotisiació a **Barcelona** a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	72'60	Cubas del 68	—
Colonial	—	Cubas del 90	—
Orenses	28'80	Amortisable	92'90
Norts	53'90	Ob. 5 p %	Almansa 102'25
Alicants	87'—	Id. 3 p %	Fransas 57'87
Vitalici V.	—	Id. 3 p %	Orense 49'12

PARIS MADRID Interior 72'62

Exterior — GIROS —

Paris 36'50 Londres 34'43

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior. —

Portugués —

Río Tinto. —

Nortes. —

Alicants. —

Se reben ordres pera operacions de Bolsa Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paisos.

**ANUNCIS PARTICULARS**

**AVIS**

La duenya de l'antiga y acreditada fonda d'**Isidro**, té lo gust d'oferir a sa numerosa clientela y al públich de Reus en general, a més de cotxes pera 'l servey a las estacions y a domicili, luxosos y cómodos landaous, faetons, carretelas y berlinas pera casaments, bateijos y enterros, als preus corrents en aquesta plassa.

També lloga lleugeras y cómodas tartanas pera viatjes als pobles circonvihins y als masos.

**CLÍNICA DENTAL**  
de **Don Fulgenci Agustí Aleu**

Cirujá-Dentista de la Escola de Medicina de Madrid; ex-deixeble del Dr. **Almenara** de Madrid y dentista del Hospital de **San Pan** y Santa Tecla de **Tarragona** et., etc.

Tratament de las enfermetats de la boca y dents. Extraccions sens dolor. Orificacions, empastes y tota classe de obturacions. Construcció de dents, dentaduras y aparatos de totas classes y emplen de tots los anasterichs avuy coneguts.

Reb a Reus tots los diluns y divendres de 9 matí a 5 de la tarde. A **Tarragona** tots los demés dias.

Arrabal de Sta. Ana núm. 1, principal.—**REUS**

**FONDA Y RESTAURANT D'EUROPA**

DE **D. ANTON BARDOY**

HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES  
CARRER DE EN MEDIO, 1  
CASTELLÓ DE LA PLANA

**Gabinet d'enfermetats dels ulls**

DE **EDUARD TELLO**  
Metje Oculista

Exintern, per oposició, de la Facultat de Medicina.—Ajudant de l'oculista Dr. **Rio**.

Horas de consulta: de 11 a 1 y de 4 a 6.

De franch als pobres

CONDE DE RUS, 11, PRINCIPAL TARRAGONA

**LLET PURA DE VACA**

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLÓ

Se ven en lo carrer del Roser, 4

**CLÍNICA DE MASSATJE**

DE **P. DURÁN, METJE-CIRUJIA**

Carrer **Osset** núm. 1, pis primer, cantonada al de la Presb.—**REUS**

Ab lo massatge manual y vibratori **s'** obtenen ràpidas y orpendents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (luminat), Luxacions, Fracturas, Artritis traumáticas, etc.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Euteralgia, Sciatica, Corea (ball de San Victo), Ataxia rocomotriu, Trémolor en las mans dels escribents, etc.

Generals.—Anemias, Cloróssis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astringencies de ventre y Cálculs renals y hepáticos, etc.

**OBRA NOVA FLORESCENCIA**

Aplech d'ensaigs literaris de **en Hortensi Güell**.

2 PESSETAS

De Venda en lo kiosco de **D. Pan Balart**, Plaza de la Constitución y en la llibrería de **D. Pere Tost**, Arrabal baixa de Jesús.

**TELEGRAMAS**

Madrid, 30.

**De San Sebastián**

San Sebastián.—El Rey ha firmat un Decret concedint la gran creu blanca del Mérit Militar pensionada, al tinent coronel don **Joan Lopez**.

—El duch de Mandas ha complimentat als Reys.

Invitat per don **Alfons**, **s'** ha quedat a esmorzar a **Miramar**.

—El duch de **Almodóvar** ha desmentit la noticia de que la cort se proposi tornar a **Madrid** el dia 10 de setembre.

—**S'** ha despedit del Rey la comissió militar que demá marxa cap a **Paris** pera assistir a las maniobras de **Toulouse**.

—Ha marxat cap a **Cercedilla** lo senyor **Canalejas**.

L'han despedit uns quants amichs.

—Si 'l temps millora demá anirán lo Rey y lo seu quarto militar al fort de **Sant March** a presenciar los exercicis de tir.

—Los Reys, quan vagin a **Bilbao**, viurán en el «**Pelayo**».

La princesa de **Asturias** se quedará a **San Sebastián**.

El «**Pelayo**» fondejará en aquestas ayguas el dia 3 de setembre.

**DIVERSIONS PÚBLICAS**

**TEATRO-CIRCO**

Gran companyia Gimnasta y Acrobática dirigida per don **Biel Aragó**.

Funcions per avuy, tarde y nit; despedida de la companyia, en las cuas hi pendrán part en ditas funcions tots las artistas de la Companyia:

Entrada general 40 céntims.—L' impost del timbre a carrech del públich.  
Tarde a las 4. Nit a las 9.  
IMP. **CARRERAS Y VILA**

# SERVEY DE FERROCARRILS

NOU HORARI

## LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus a Barcelona

Surtida	Correu	4:53 matí	arribada	8:34 matí
"	Exprés	7:05 "	"	9:14 "
"	Mixto	8:41 "	"	1:03 trde
"	Merc.	12:07 "	"	8:02 nit.
"	Correu	2:14 trde.	"	5:24 trde
"	Mixto	7:14 "	"	10:19 nit.

De Barcelona a Reus

Surtida	Merc.	5:15 matí	arribada	3:06 trde
"	Mixto	6:01 "	"	11:30 matí
"	Correu	9:47 "	"	1:05 trde
"	Ombó	12:35 "	"	5:32 "
"	Mixto	2:26 trde.	"	7:11 "
"	Exprés	7:26 "	"	9:38 nit.

**De Reus a Saragossa**

Surtida	Correu	1:35 trde	arribada	8:35 nit.
"	Mixto	7:57 "	"	6:36 matí
"	Exprés	9:44 nit	"	3:01 "
"	Merc.	3:36 trde.	"	11:54 nit.
"	"	5:32 matí	"	8:51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba a Casp y lo segon a Mora.

**De Saragossa a Reus**

Surtida	Exprés	1:50 matí	arribada	6:59 matí
"	Correu	7:— "	"	2:06 trde
"	Mixto	10:05 nit	"	8:11 matí
"	Merc.	0:38 matí	"	11:27 "
"	"	6:59 trde	"	10:15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

## LÍNEA DEL NORT

De Reus a Lleyda

Surtida	Correu	8:29 matí	arribada	11:35 matí
"	Mixto	6:05 trde.	"	9:57 nit
"	Merc.	1:45 "	"	"

Lo tren que va col·locat en últim terme no més arriba a Vimbodí.

**De Lleyda a Reus**

Surtida	Mixto	5:28 matí	arribada	9:29 matí
"	Correu	4:05 trde.	"	7:09 trde.
"	Merc.	"	"	1:39 "

Lo tren que va col·locat en últim terme surt de Vimbodí.

**De Reus a Tarragona**

Surtida	Mixto	8:16 matí	arribada	8:45 matí
"	"	9:44 "	"	10:18 "
"	Merc.	2:30 trde.	"	3:05 trde.
"	Correu	7:17 "	"	7:48 "

**De Tarragona a Reus**

Surtida	Correu	7:45 matí	arribada	8:15 matí
"	Merc.	12:22 trde.	"	1:— trde.
"	Mixto	5:08 "	"	5:46 "
"	"	8:— nit	"	8:38 nit.

## FERRO-CARRIL ECONOMICH

DE REUS A SALOU

Servey de trens que regeix desde 1 dia 6

de Juliol de 1902 y notas útils pela viatgers.

**Surtidas de Reus:** al matí 4:10.—5:45.—7:20.—8:09.—9:10.—10:00.—11:03.—12:35 A la tarde a las 2:47.—3:29.—4:11.—4:53.—5:35.—6:17.—6:59 y 39.

**Surtidas de Salou:** al matí a las 4:56.—6:30.—7:21.—8:10.—9:11.—10:01.—11:04. A la tarde a las 2:48.—3:30.—4:12.—4:54.—5:36.—6:18.—7:—7:40 y 8:30.

Notas: Tots los trens s'aturan als puestos de costúm menos los que surtan de Reus a la tarde a las 3:25, 4:07, 4:49 y 6:13 y los que surten de Salou a la tarde a las 3:30, 4:12, 4:54 y 6:18.

Los que surten de Reus a las 4:10 matí y a 6:17 tarde, enllasen a Salou ab los que van de Valencia a Tarragona y los de las 9:10 matí y 2:47 tarde, ab los que s' dirigen de Tarragona a Valencia.

Los que surten de Salou a las 4:56 matí y 7:40 tarde, recullen para Reus los viatgers que venen de Valencia y los de las 2:48 y 4:12, recollen los que venen de Tarragona.



# MILAGROSOS CONFITS

ó injecció antivenérea y roob antisifilítich

## COSTANZI

Mils y mils de celebritats mélicas, després d'una llarga experiencia, s'han convensut y certifiat, que pera curar radicalment ab dos ó tres días la purgació recient y ab cinch ó sis días la crónica, gota militar, úlceras, flux blanch de las donas, arenilla, catarro de la "vejiga", escossors uretrals, cálculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 días los extreymiments uretrals (escossors uretrals, cálculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 días los extreymiments uretrals) encar que sigan crónicas de més de 20 anys, evitant las perillósissimas sondas: no hi ha medicament més milagrós que'ls CONFITS é Injeccions Costanzi.

També certifiat que pera curar qualsevol enfermetat Sifilítica ó herpética, en vista de que lo Iodo y el Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la sifilis y herpes, sino que extreu los mals efectes que produheixen aquestas substancias, que, com ja es sapigut, causan enfermetats no molt fácils de curar. A Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab ell, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos y era'ls qui no vulgan usar injeccions, pessetas 5. Roob anti-sifilítich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en todas las bonas farmacias. A Reus: en la de D. Antón Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Droguería de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas mélicas a Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.ª tots los dillums, dimecres y divendres a las 12.

# Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella

SERVEYS DEL MES DE SETEMBRE DE 1902

## LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo 21 de Setembre directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnífich y rápit vapor francés

# ESPAÑA

Consignataris a Barcelona, Ripol y Companyia., Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.—BARCELONA.

## TALLER DE CAMISERIA DE JOSEPH MARTORELL

MONTEROLS 40-REUS

Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botonnières pera camisas, paraigüas, sombrillas, caxtons, pe'acas, cigarreras, carteras, tergetars, monedras, boquillas y elásticos. Agullas pera corbates. Se fan a mida camisas, calsetas, colls y paños.

## TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR

DE PERE DOMENECH-ARRABAL BAIXA DE JESUS 25, REUS

Especialitat en altars, capellas, templetas, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectórichs y escultórichs pera iglesias, etc. Imatges de fusta y cartró-pedra de todas midas y models.

PREUS REDUHITS

## ELECTRO-MOTORS Y DINAMOS

de grans rendiments pera tota classe de industrias, del sistema mes perfeccionat, havent obtingut maravillosos resultats que superan mos desitjos. Així, donchs, puch ab tota seguritat oferir a mos clients y al públich en general, la absoluta garantia de mos Electro-Motors y Dinamos.

## TRULLÁS.-BARCELONA

Máquina de corrent alternativa pera la utilisació de energia a gran distancia. Instalació completa de centrals. Iluminació en poblacions.

## ASCENSORS Y MONTACARGAS

GRAN ECONOMIA EN PREUS

Per catálachs y prospectes lo representant de las provincias de Lleyda y Tarragona **Andreu Caizal**—REUS.

# LA GRESHAM

COMPANIA INGLESA

de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats

Primas moderadas

La Gresham té constituit lo dipòsit exigit per las Lleys fiscals vigen's com garantia per los seus assegurats a Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA

Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse a don LLUIS DE PEDRO, Plasa de Prim.

## LA PALATINE

Companyia inglesa

de segurs contra incendis, explosions y accidents

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, 9, BARCELONA.

A Reus: dirijirse a D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

## FOTOGRAFOS Y AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA



La casa Martra acaba de rebre un nombrós sortit dels ultims adelantos en material fotogràfich. Paper Bromidry ab lo que s'obtenen las mellors probas artísticas, tant en brillantés com en mate. Máquinas y accessoris desde 12 pessetas per amunt. Productes garantits per ensajarlos la casa abans d'esser posats en venda. Ademés hi ha un gran surtit en Máquinas, Cartulinas, Disfumadors, Linternas, Prempsas, Cubetas, Tripodes y de tot lo de més concernent al ram fotogràfich. Placas Westendop & Wehner y Lumiere de todas midas. Revelador Martra ab lo qual s'obtenen las negativas ab una claretat de detall admirable per ser sempre de rescen preparació. Viratje fizador Martra; no s'altera per més temps que tinga y es un dels millors per tots los papers al citrat de plata. També s'preparan banys de viratje ó revelador a gust del senyors aficionats, siga per la classe de papers ó placas que vulguin. Laboratori per aficionats provehit de tots los adelantos y a disposició dels clients de la casa sense cobrar cap classe de retribució.

No compreu sense abans visitar la casa

MARTRA

GALANAS, 6, DROGUERIA, REUS.



Certificat num 9.909

Don Joseph Muñoz, Metge Titular de Vergel, districte de Denia, ha formulat lo Elixir Verdi, havent obtingut molt favorables resultats, especialment en una dona casada de non que venia sufrint una pèrtina gastralgia, conseqüencia de lo qual havia esperimentat digestions difícils, pèrdna de forsas, continuu estreymiment y constants desvaneyments.

Ab l'ús de tres pots d'Elixir Verdi he observat tan gran millora que, pot dirse, está ja completament bona.

Lo que tinc lo gust de comunicar pera satisfacció de vostés y estimul dels patients.

Joseph Muñoz, metge cirurgiá.

Se ven en todas las farmacias PREU 2 PESSETAS

Agent general a Reus, Joseph Martorell, S. en C.—Carrer Monterels núm. 30.